

Kasvisten vaatimustenmukaisuusvalvonta tuotaessa tuoreita kasviksia EU:n ulkopuolisista maista ja EU:n jäsenmaista sekä vietäessä niitä Suomesta EU:n ulkopuolisiin maihin

Yleistä

Tuoreiden hedelmien ja vihannesten kaupan pitämistä koskevista maahantuonnin ehdoista on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1308/2013 maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä. Tullin tehtävät on esitetty kansallisessa maataloustuotteiden markkinajärjestelystä säädettyssä laissa nro 999/2012. Sen nojalla Tulli valvoo Suomeen EU:n ulkopuolista maista ja EU:n jäsenmaista toimitettavien sekä EU:n ulkopuolelle vietävien kasvisten vaatimustenmukaisuutta.

Tuoreiden kasvisten maahantuonnin ja maastaviennin ehdot

Maahantuotaessa ja maasta vietäessä tuoreena kulutettavaksi tarkoitettuja hedelmiä ja vihanneksia, tuotteiden on vastattava kaupan pitämistä koskevia vaatimuksia, jotka on esitetty komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) no 543/2011 liitteessä 1. Kymmenelle tuotteelle on asetettu yksityiskohtaiset laatuvaatimukset (erityisvaatimustuotteet). Lähes kaikkia muita tuoreita kasviksia koskevat vain yleisvaatimukset (yleisvaatimustuotteet). Tuonnissa ja viennissä Tulli tarkastaa pääsääntöisesti vain erityisvaatimustuotteita.

Lisäksi vihreitä banaaneja valvotaan oman täytäntöönpanoasetuksen (EU) 1333/2011 mukaisesti. Banaanialan toimijoilla on mahdollisuus anoa Tullilta asetuksessa mainittua vapautusta maahantuonnissa tehtävistä viranomaistarkastuksista, jos toimijan toiminta täyttää ko. asetuksen 9 artiklassa mainitut ehdot.

Vaatimustenmukaisuustodistus vaaditaan tuonnissa ja viennissä seuraavilta hedelmä- ja vihanneslajeilta: omenat; sitruhedelmät (mm. appelsiinit, sitruunat, mandariinit); kiivit; salaattit sekä kähärä- ja siloendiivit; persikat ja nektariinit; päärynät; mansikat; paprikat; viinirypäleet ja tomaatit.

Tullin tehtävät

Tullin tehtävänä on valvoa ja tarkastaa riskinarviointiin perustuen, että kuluttajille tuoreena EU:n ulkopuolisista maista toimitettavat, vaatimustenmukaisuustarkastuksen piiriin kuuluvat tuotteet täyttävät EU:n asettamat kaupan pitämistä koskevat vaatimukset ennen kuin ne luovutetaan vapaaseen liikkeeseen. Tulli valvoo lisäksi tiettyjen hedelmäjalosteiden (rusina- / korinttilajikkeiden) vähimmäislaatuvaatimusten täyttymistä. Sisämarkkinoilla Tulli vastaa

riskinarviointiin perustuen EU-maista toimitettavien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden valvonnasta ensimmäisissä purkamispaikoissa Suomessa.

Vaatimustenmukaisuustodistus ja -tarkastus

Osoituksena siitä, että tuote-erän laatu vastaa asetettuja vaatimuksia, täytyy erällä tullattaessa olla voimassa oleva vaatimustenmukaisuustodistus. Maahantuotaessa todistus (tullilomake 672 sr_11) myönnetään erälle suoritettua tarkastuksen jälkeen osoituksena vaatimusten täyttymisestä. Tulli voi kuitenkin riskinarvioinnin perusteella sallia erän maahantuonnin myös ilman vaatimustenmukaisuustodistusta. Päätöksen tarkastamatta jättämisestä tekee Sähköinen palvelukeskus/kuluttajansuojatarkastaja. Jos riskinarvioinnissa päätetään, ettei erään kohdisteta tarkastusta, kuluttajansuojatarkastaja merkitsee asiakirjoihin tullausta varten ”Ei toimenpiteitä”.

Erällä voi myös olla mukanaan jo alkuperämaassa myönnetty vaatimustenmukaisuustodistus, minkä on myöntänyt ko. kolmannen maan toimivaltainen viranomaisena. Ns. hyväksytyjä kolmansia maita ovat: Sveitsi, Marokko, Etelä-Afrikka, Israel, Intia, Uusi-Seelanti, Senegal, Kenia ja Turkki. Kuluttajansuojatarkastajat päättävät asiakirjatarkastuksen ja riskinarvioinnin perusteella todistuksilla tuotujen erien fyysisistä tarkastuksista todistusten paikkansapitävyyden toteamiseksi.

Hylkäyspäätös

Jos tarkastuksessa todetaan, ettei erä täytä asetettuja vaatimuksia, se hylätään ja pysyy käyttöönottokiellossa. Toimija saa hylkäyksestä kirjallisen päätöksen (tullilomake 661sr_14).

Vaatimustenmukaisuustarkastuksen suorittaminen

Vaatimustenmukaisuustarkastuksen suorittaa Tullilaboratorion kouluttama vaatimustenmukaisuustarkastaja, täytäntöönpanoasetuksen liitteessä V kuvattua menetelmän mukaisesti. Tarkastus tehdään pääsääntöisesti maahantuojien varastoilla, kun erä on purettu ja koko erä on tarkastettavissa. Vain poikkeustapauksissa tarkastus suoritetaan esim. satama-alueella. Tullaus on keskeytettynä vaatimustenmukaisuustarkastuksen ajan, ja vasta hyväksytyt tarkastuksen ja myönnetyn todistuksen jälkeen tullausta voidaan jatkaa.

Hylätty erä

Hylätty erä pidetään käyttöönottokiellossa eikä sitä saa sellaisenaan saattaa markkinoille. Jos maahantuojia haluaa kunnostaa hylätyn erän esim. lajittelemalla, Tulli toteaa uusintatarkastuksella, että erä lajittelun jälkeen täyttää vaatimukset ja myöntää vaatimustenmukaisuustodistuksen tullausten jatkamista varten. Jos toimija ei halua kunnostaa

erää, se voidaan jättää tullaamatta vapaaseen liikkeeseen Suomessa ja palauttaa valvotusti ulkomaiselle myyjälle tai viedä kolmanteen maahan. Jos erä ei sovellu kunnostettavaksi (mätä) tai sitä ei pystytä saattamaan määräysten mukaiseksi, se hävitetään Tullin valvonnassa asiakkaan kustannuksella.

Maksut

Tulli kantaa maksuja suorittamistaan vaatimustenmukaisuustarkastuksista valtiovarainministeriön asetuksen mukaisesti (Tullin suoritteiden maksullisuus 1116/2014). Vaatimustenmukaisuustarkastuksista perittävissä maksuissa on huomioitu samalla käyntikerralla mahdollisesti tehtävät kasvinterveystarkastukset.